

ІННОВАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

**Чурило І.Є, з
ЗВО спеціальності 073 Менеджмент
Миколаївський національний аграрний університет**

Сучасна економіка України переживає ряд трансформаційних змін. Такі зміни призводять до зміни відношень між суб'єктами господарювання та галузями економіки. Зміни відбуваються під впливом воєнних злочинів, соціальних та фінансових проблем. У таких умовах оновлення стає умовою виживання підприємств. Зміни подібні пандемії, війни, інфляція змінюють світ. Це вимушує бізнес використовувати нові стратегії в діяльності. Щоб підприємство було стійким та конкурентоспроможним, необхідно визначити ефективні інноваційні підходи [1].

Отже, питання інноваційного розвитку бізнесу стає актуальним для багатьох дослідників. Так, Т. Лисюк, І. Седікова та інші досліджують інноваційні моделі в готельно-ресторанній сфері. О. Прокопенко та О. Войтенко аналізують інноваційні підходи у зовнішньоекономічній діяльності, а М. Огієнко розглядає туристичний сектор в цілому. С. Макаренко та Є. Бельтюков вивчають стратегічне управління інноваціями на промислових підприємствах. М. Диха та І. Людвік проводять оцінку інноваційного потенціалу країни за міжнародними рейтингами. Проте, більшість робіт не бере до уваги вплив кризових умов на формування інноваційних стратегій підприємств.

Метою дослідження є дослідження особливостей розробки та впровадження інноваційних стратегій підприємств в умовах економічної нестабільності з урахуванням сучасних викликів та тенденцій розвитку економіки України.

Інноваційний розвиток країни слугує основою для розробки стратегій на рівні підприємств. Згідно з даними Global Innovation Index 2025, Україна зайняла 66-те місце серед 132 країн із результатом 29,7 бала (рис. 1). Незважаючи на складну економічну ситуацію, помітне поступове покращення позицій у сфері

інноваційної активності, що вказує на наявний потенціал для подальшого зростання.

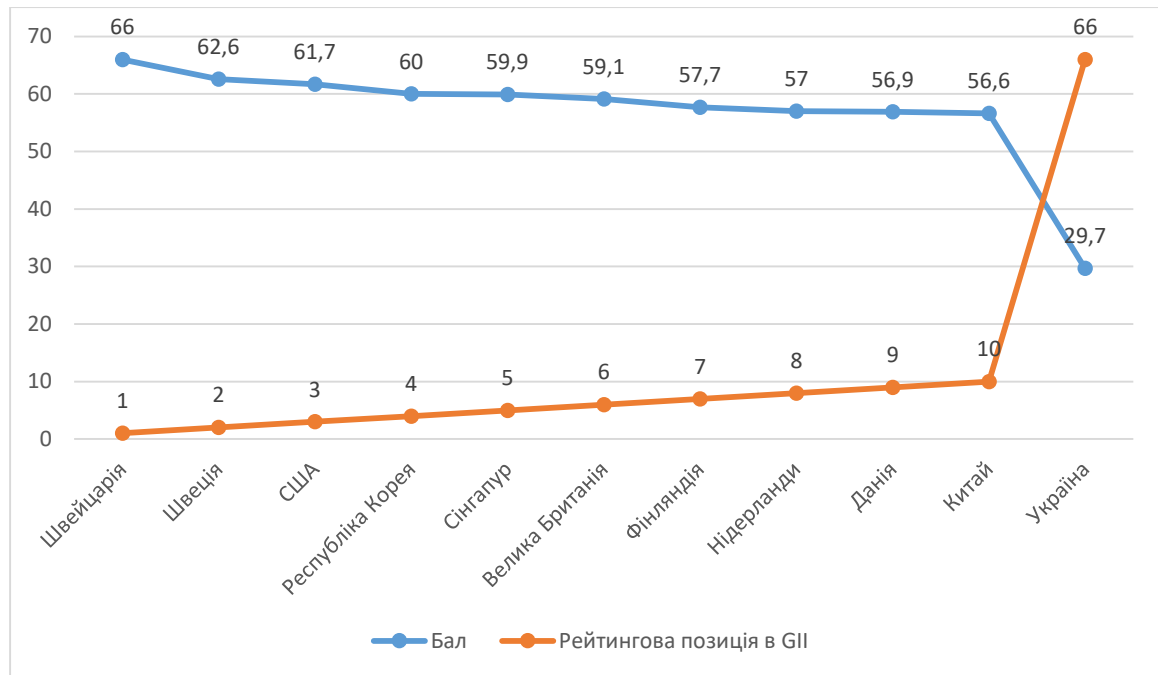

Рис. 1. Рейтинг держав-лідерів та Україна в рейтингу Global Innovation Index 2025 [2]

Водночас, за даними European Innovation Scoreboard 2025, Україну класифікують як країну «Emerging Innovator» із показником усього 31% від середнього рівня ЄС. Серед ключових недоліків — обмежені інвестиції в НДДКР, недостатній рівень цифровізації та слабка співпраця між бізнесом і науковою сферою[3].

Для подолання цих проблем можна запропонувати низку інноваційних стратегій, що базуються на сучасних технологічних трендах:

- цифрова трансформація бізнесу, яка передбачає переведення послуг у онлайн-середовище;
- використання штучного інтелекту та машинного навчання для аналітики споживчих потреб;
- впровадження блокчейн-технологій для забезпечення прозорості фінансових операцій;
- розвиток екологічно чистих продуктів і зелених технологій;

- створення інтегрованих бізнес-екосистем на основі платформи співпраці підприємств;
- використання технологій AR, VR та IoT для підвищення якості послуг і виробництва.

Впровадження цих стратегій допоможе сформувати нову модель розвитку, орієнтовану на інновації, стійкість і здатність адаптуватися до зовнішніх викликів. Ефективне застосування інновацій залежить від державної підтримки, розвитку людського капіталу та створення сприятливого інституційного середовища[4].

Інноваційні стратегії розвитку бізнесу стають вирішальним фактором економічної стабільності України в кризовий період. Аналіз міжнародних рейтингів підтверджує наявний потенціал країни, однак для його реалізації необхідні системні зміни в цифровізації, освіті, науці та технологіях. Пропоновані підходи - цифрова трансформація, зелена реконструкція, впровадження IoT, AR/VR та блокчейн-технологій - можуть стати основою для підвищення конкурентоспроможності підприємств та зміцнення інноваційного середовища в Україні. Таким чином, процвітання бізнесу в умовах кризи можливе лише завдяки глибокій інтеграції інновацій у всі аспекти його діяльності[5].

Список використаних джерел

1. Орлова Н., Винник Т., Побігун С. Інноваційні стратегії розвитку бізнесу в умовах кризи: аналіз і практична реалізація в Україні. *Економіка та суспільство*. 2023. № 56.
2. Global innovation index (GII). *global-innovation-index*. URL: <https://www.wipo.int/en/web/global-innovation-index> (date of access: 12.10.2025).
3. Ліба Н., Турянчик Ю., Лендел М. Інноваційні стратегії розвитку бізнесу в умовах післявоєнного відновлення України: виклики інтеграції та роль підприємницької активності. *Сталий розвиток економіки*. 2025. № 2 (53). С. 329–334.

4. Саврас І. З., Фединець Н. І. Цифровізація та інноваційний розвиток підприємства: тенденції, проблеми та перспективи. Herald of Lviv University of Trade and Economics Economic sciences. 2024. № 74. С. 108–114.

5. Мирний Н. Блокчейн технології: перспективи використання в аграрному бізнесі. Економіка і регіон/ Economics and region. 2025. № 1(96). С. 194–203.

*Науковий керівник – Олійник Т. Г.,
канд. екон. наук, доцент кафедри економіки підприємств
Миколаївський національний аграрний університет*

УПРАВЛІННЯ ЗМІНАМИ В ОРГАНІЗАЦІЇ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ ПІСЛЯКРИЗОВОГО ПЕРІОДУ

Шалівська Д.О
здобувачка вищої освіти (першого) бакалаварського рівня,
факультет міжнародної торгівлі та права
Державний торговельно-економічний університет

У сучасних умовах динамічного розвитку економіки та постійних трансформацій зовнішнього середовища управління змінами набуває особливої актуальності, адже сама здатність організацій адаптуватися до нових викликів визначає їхню конкурентоспроможність і стабільність. Післякризовий період, який характеризується нестабільністю, обмеженими ресурсами та необхідністю швидкого відновлення діяльності, вимагає від керівництва підприємств стратегічного підходу до управління змінами. [1] Проблема полягає у тому, що більшість організацій не мають чіткої системи реалізації змін, що призводить до опору у тому, що більшість організацій не мають чіткої системи реалізації змін, що призводить до опору з боку персоналу, втрати ефективності та зниження рівня довіри та управлінських рішень.

У науковій літературі існує низка класичних моделей управління змінам, серед яких найбільш відомими є модель К.Левіна, восьмиетапна модель Дж.Коттера, модель ADKAR, а також Дж.Хейеса. Модель Левіна ґрунтується на